

«Είναι εμφανές ότι η αθέτηση πληρωμών με ευθύνη του οφειλέτη και η έξοδος από την ΟΝΕ δεν αποτελούν εύκολες επιλογές για την Ελλάδα ή για οποιαδήποτε άλλη χώρα της περιφέρειας. Αλλά, ποιες άλλες εναλλακτικές δυνατότητες προσφέρονται σε αυτή τη συγκυρία στις χώρες της περιφέρειας; Παγιδευμένες στην ευρωζώνη, απειλούνται με συνεχή λιτότητα, χαμηλή ανταγωνιστικότητα, υψηλή ανεργία, αυξανόμενες κοινωνικές εντάσεις και απώλεια εθνικής ανεξαρτησίας.

Εξίσου σημαντικό: το δημοκρατικό τους πολίτευμα είναι πιθανό να πληγεί, καθώς η διαδικασία λήψης αποφάσεων θα μεταφερθεί στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και άλλα μη εκλεγμένα όργανα της Ε.Ε.

Η προοπτική για την περιφέρεια είναι οικονομική, κοινωνική και πολιτική συρρίκνωση για το προσεχές μέλλον. Αυτό είναι το αντίτιμο που θα πρέπει να πληρώσουν οι πιο αδύναμες οικονομίες για να παραμείνουν εντός ενός νέου διεθνούς αποθεματικού νομίσματος, σχεδιασμένου να υπηρετεί τα συμφέροντα των μεγάλων τραπεζών και των μεγάλων επιχειρήσεων.

Η αθέτηση πληρωμών με ευθύνη του οφειλέτη και η έξοδος προσφέρουν μια διέξοδο για την Ελλάδα και άλλες περιφερειακές χώρες για να δραπετεύσουν από την παγίδα της ευρωζώνης. Επιπλέον, συνεχίζοντας να αποτελούν μέλη της ευρωζώνης δημιουργούνται μη βιώσιμες καταστάσεις που ήδη πιέζουν την περιφέρεια στην κατεύθυνση της εξόδου».

Με τα παραπάνω ξεκινάει το κεφάλαιο των συμπερασμάτων της νέας, τρίτης, μελέτης της ομάδας Research on Money and Finance (Ερευνα για το Χρήμα και τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα), που ιδρύθηκε και συντονίζεται από τον Κώστα Λαπαβίτσα, καθηγητή Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου*.

Ο τίτλος της μελέτης είναι «Ρήξη; Η διέξοδος από την κρίση της Ευρωζώνης» και σύντομα πρόκειται να μεταφραστεί και να κυκλοφορήσει και στα ελληνικά.

Αφετηριακό σημείο για την ανάλυση αποτελεί ο αντιφατικός χαρακτήρας του ευρώ, που είναι κάτι πολύ περισσότερο από ένα κοινό νόμισμα που διευκολύνει το εμπόριο και τις χρηματοοικονομικές ροές μεταξύ των κρατών - μελών.

Εξοδος από το ευρώ και αθέτηση πληρωμών ν. Μια δύσκολη αλλά εφικτή λύση

Συντάχθηκε απο τον/την Yiannis Aeras
Τρίτη, 22 Νοέμβριος 2011 07:16

Το ευρώ αποτελεί μια μορφή παγκόσμιου χρήματος, που στερείται ωστόσο ενός αντίστοιχου κράτους που θα προσέφερε την απαραίτητη ομοιογένεια λογιστικών και εμπορικών πρακτικών ή νόμων, ακόμη κι ενός ενιαίου πιστωτικού συστήματος που θα χορηγούσε την αναγκαία πίστωση ή ρευστότητα. Αντίστοιχα, πρωτότυπη και εντελώς ιδιόμορφη κεντρική τράπεζα είναι η ΕΚΤ, στο βαθμό που δεν διαθέτει τα συνηθισμένα εργαλεία παρέμβασης.

Οι προηγούμενες ιδιομορφίες είναι έκφραση των ανταγωνιστικών σχέσεων επί των οποίων διαμορφώθηκε εξ αρχής η ευρωζώνη. Βασικό τους γνώρισμα, ο διαχωρισμός της ευρωζώνης σε περιφέρεια και κέντρο. Ένας διχασμός που οξύνθηκε στο πέρασμα του χρόνου από τα κέρδη ανταγωνιστικότητας που κατέγραφε η Γερμανία, αντίθετα με τις χώρες της περιφέρειας.

Το εξαιρετικά ασταθές και εύθραυστο περιβάλλον που διαμόρφωσαν οι παραπάνω αντιφάσεις «τινάχτηκε στον αέρα» ως συνέπεια των περιοριστικών πολιτικών που εφαρμόζονται σε όλη την έκταση της ευρωζώνης τα τελευταία χρόνια, αποτελώντας την κυρίαρχη απάντηση στην οικονομική κρίση. Για την «Αγία Τριάδα» της λιτότητας, της απελευθέρωσης και των ιδιωτικοποιήσεων κάνει λόγο συγκεκριμένα η μελέτη του RMF, περιγράφοντας τον καταγισμό αντιλαϊκών μέτρων που επιβλήθηκαν σε Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Ιρλανδία.

«Αυτές οι πολιτικές σκοπεύουν στην προστασία των συμφερόντων των τραπεζών και των ομολογιούχων, αποτρέποντας την αθέτηση πληρωμών, όπως επίσης και στην προστασία των συμφερόντων του βιομηχανικού κεφαλαίου, αλλάζοντας την ισορροπία δυνάμεων εναντίον της εργασίας», αναφέρεται συγκεκριμένα.

Καθόλου τυχαίο δεν είναι επομένως που η λιτότητα όχι μόνο απέτυχε παταγωδώς να επιλύσει την κρίση αλλά έκανε και τα πράγματα πολύ χειρότερα. Από τη στιγμή που η απώλεια ανταγωνιστικότητας αποτέλεσε την αιτία της τρέχουσας κρίσης και όχι ο δημοσιονομικός εκτροχιασμός, πώς ήταν δυνατόν η περικοπή των δαπανών να δώσει μια θετική διέξοδο;

Η λιτότητα και η υπό εξέλιξη ύφεση βάθυναν τις ρωγμές στην ευρωζώνη, με αποτέλεσμα αυτή τη στιγμή να κυκλοφορεί ένας ορυμαγδός σεναρίων για τη μορφή που θα λάβει το ρήγμα. Ρόλο καταλύτη για να περάσει και τυπικά στην ιστορία η ευρωζώνη «που γνωρίσαμε» θα διαδραματίσει η αδυναμία εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Από αυτό το σημείο ξεκινούν δύο διαφορετικές δυνατότητες.

Η πρώτη δυνατότητα, της διαγραφής ακόμη και ενός ποσοστού της τάξης του 50% του δημόσιου χρέους, περιγράφεται στη μελέτη του RMF ως «συντηρητική», που θα επιβληθεί στην Ελλάδα. Βασικό της γνώρισμα αποτελεί ένας εντελώς μεροληπτικός επιμερισμός των βαρών της αναδιάρθρωσης του δημόσιου χρέους εις βάρος των ασφαλιστικών ταμείων και προς όφελος του χρέους που κατέχουν η ΕΚΤ, η Ε.Ε. και το ΔΝΤ, το οποίο δεν πρόκειται να θιγεί. Ο,τι σε αδρές γραμμές προβλέπεται και στη συμφωνία της 27ης Οκτωβρίου. Η συντηρητική επιλογή δεν περιλαμβάνει κατ' ανάγκην την έξοδο από την ευρωζώνη.

Εξοδος από το ευρώ και αθέτηση πληρωμών ν. Μια δύσκολη αλλά εφικτή λύση

Συντάχθηκε απο τον/την Yiannis Aeras
Τρίτη, 22 Νοέμβριος 2011 07:16

Αντίθετα με τη δεύτερη εναλλακτική δυνατότητα, την αναγγελία μονομερούς αθέτησης πληρωμών από τη μεριά του οφειλέτη με ταυτόχρονη δήλωση μη αναγνώρισης περαιτέρω επιβαρύνσεων από τόκους, που σχεδόν σίγουρα επισύρει την έξοδο από την ευρωζώνη. Δεν πρόκειται για μια εύκολη λύση, τονίζουν οι συγγραφείς της μελέτης. Το ζοφερό μέλλον όμως που διαγράφεται στο πλαίσιο της εφαρμοζόμενης πολιτικής, με το δημόσιο χρέος για παράδειγμα να συνεχίσει να κινείται σε μη βιώσιμα επίπεδα για πολλές ακόμη δεκαετίες (κάνοντας έτσι την επιβολή πολιτικών λιτότητας αναπόφευκτη), καθιστά την έξοδο από το ευρώ και την αθέτηση πληρωμών αναγκαιότητα.

Επιπλέον, το όφελος από την αθέτηση πληρωμών και την έξοδο από το ευρώ θα αυξηθεί στο βαθμό που θα δοθεί η δυνατότητα για την εφαρμογή μιας σειράς άλλων μέτρων, υπό την πίεση των δυνάμεων της οργανωμένης εργασίας.

Μεταξύ αυτών είναι η αποτελεσματική προστασία της απασχόλησης, στο βαθμό που η απώλειά της ευθύνεται σημαντικά για την επέκταση της φτώχειας μεταξύ των εργαζομένων, η υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω φορολογικών και πιστωτικών εργαλείων, η εκ βάθρων αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος στην κατεύθυνση αύξησης της άμεσης φορολογίας, η επιδότηση δημόσιων αγαθών, ο δημόσιος έλεγχος επί των τραπεζών κ.ά. Συνολικά είναι ένα ευρύ πρόγραμμα αναμόρφωσης της οικονομίας και της κοινωνίας.

«Η έξοδος από την ευρωζώνη», αναφέρει η μελέτη του RMF, «θα κάνει έτσι εφικτή την αναμόρφωση της ελληνικής οικονομίας προς το συμφέρον του εργαζόμενου πληθυσμού, ενώ ταυτόχρονα θα διαμορφώσει συνθήκες για βιώσιμη μεγέθυνση. Σκοπός του προγράμματος θα είναι η διατήρηση της απασχόλησης σε υψηλά επίπεδα και η άνοδος του μεριδίου της εργασίας στο εθνικό προϊόν».

* Στη συγγραφή της μελέτης επίσης συμμετείχαν και οι εξής οικονομολόγοι: Α. Καλτενμπρούνερ, Ντ. Λίντο, Τζ. Μιντγουέι, Τζ. Μίτσελ, Τζ. Π. Παϊνσείρα, Ε. Πάιρες, Τζ. Πάουελ, Α. Στένφορς, Ν. Τέλες και ο γράφων.

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗ
οικονομολόγου

[ΠΗΓΗ](#)